

Tông chỉ Kinh Địa Tạng

Bộ Kinh này lấy gì làm tông chỉ? Tông chỉ của bộ Kinh này gồm có bốn điều và được bao hàm trong tám chữ "Hiếu Đạo, Độ Sanh, Bạt Khổ, Báo Ân." Tám chữ này nói lên điều gì? Đó là "tinh nghiên hiếu đạo" - đạo lý hiếu thảo với cha mẹ. Con người nếu biết giữ hiếu đạo thì trời đất sáng ngời rạng rỡ. Điều khiến cho trời đất cảm động cũng chính là lòng hiếu thảo, nên nói: ""Thiên địa trọng hiếu, hiếu đương tiên" (trời đất đều xem trọng đạo hiếu, hiếu là trước nhất).

1) **Hiếu Đạo.** Chữ "hiếu" này vô cùng quan trọng. Chỉ cần có một chữ "hiếu" là toàn gia được yên vui, êm ấm. Có câu:

"Hiếu thuận hoàn sanh hiếu thuận tử."

Nếu quý vị hiếu thuận với cha mẹ mình thì sau này con cái của quý vị cũng sẽ hiếu thuận với quý vị. Còn nếu quý vị không hiếu thảo với song thân, thì con cái của quý vị rồi cũng sẽ không hiếu thảo với quý vị!

Vì sao chúng ta phải học cách làm người? Làm người có ý nghĩa gì? Có người nói rằng: "Tôi làm người một cách hồ đồ như vậy thì cũng xong thôi!" Nói như thế là không phải! Bổn phận của kẻ làm người là phải hiếu thảo với cha mẹ, bởi cha mẹ chính là trời đất, là sư trưởng, và cũng là chư Phật. Có cha mẹ mới có mình; nếu không có cha mẹ thì mình không có được thân thể này, mà không có thân này để tu hành thì mình sẽ chẳng bao giờ thành Phật được cả! Cho nên, muốn thành Phật thì trước tiên là phải trọn hiếu với cha mẹ. Vậy, tông chỉ thứ nhất là "Hiếu Đạo"

2) **Độ Sanh.** Tông chỉ thứ hai của bộ kinh này là "Độ Sanh."

Thế nào gọi là "độ sanh"? Từ bờ bên này vượt sang bờ bên kia, gọi là "độ." Từ sanh tử đến Niết Bàn cũng gọi là "độ." Từ phiền não mà được Bồ Đề cũng gọi là "độ." "Độ sanh" ở đây có nghĩa là cứu độ chúng sanh. "Cứu độ chúng sanh" thì không phải là chỉ cứu một hoặc hai người, cũng không phải là ba người hoặc năm người. "Độ chúng sanh" là độ thoát tất cả mười hai loại chúng sanh. Phải phát tâm giáo hóa hết thảy chúng sanh, khiến cho tất cả chúng sanh đều sớm được thành Phật; như thế mới gọi là "độ chúng sanh."

3) **Bạt Khổ.** Đây là tông chỉ thứ ba. Bộ Kinh này có công năng "nhỏ sạch khổ não," dứt trừ mọi nỗi khổ của chúng sanh.

4) **Báo Ân.** "Báo ân" ở đây chính là báo đáp công ơn sanh thành dưỡng dục của cha mẹ.

Vậy, tám chữ "Hiếu Đạo, Bạt Khổ, Độ Sanh, Báo Ân" là tông chỉ của Kinh Địa Tạng. Nếu giảng cặn kẽ thì quá nhiều, cho nên tôi chỉ đề cập đến những điểm trọng yếu; sau khi hiểu rõ các ý chính, quý vị sẽ thông suốt được tất cả.

Nghe nhắc đến đạo hiếu, có nhiều người liền nghĩ: "Mình phải về để hầu hạ, báo hiếu cho cha mẹ!" Nhưng về đến nhà, gặp cha mẹ, thì họ lại chứng nào tật nấy, quên mất bổn phận hiếu thảo. Vì sao họ quên? Vì họ không hiểu hiếu đạo chân chánh là như thế nào. Tu học Phật Pháp tức là chân chánh hiếu thảo vậy. Chớ nói rằng về nhà quanh quẩn bên cha mẹ mới là có hiếu, rồi về tới nhà thì lại quên mất bổn phận hiếu thảo! Quý vị ở đây nghiên cứu Phật Pháp, học làm người tốt - điều này đối với thế giới rất có lợi. Mang lại lợi ích cho thế giới cũng chính là báo hiếu cha mẹ vậy.

"Hiếu" được phân làm bốn loại: Tiểu Hiếu, Đại Hiếu, Viễn Hiếu và Cận Hiếu.

Thế nào gọi là "Tiểu Hiếu"? "Tiểu Hiếu" là hiếu đạo trong phạm vi gia đình, tức là chỉ hiếu thảo với cha mẹ ruột của mình, chứ không hiếu thảo với tất cả mọi người, chưa có được lòng hiếu thảo bao la, quảng đại.

"Hiếu Quảng Đại" là gì? Đó chính là Đại Hiếu - hiếu thuận với khắp thiên hạ, xem tất cả các bậc cha mẹ trên đời như là cha mẹ của mình. Đây gọi là hiếu thuận với tất cả mọi người. Thế nhưng, Đại Hiếu vẫn chưa phải là hiếu thuận chân chánh.

Thế nào là "hiếu thuận chân chánh"? Chỉ khi nào quý vị thành Phật mới gọi là có lòng hiếu thảo chân chánh, mới là "Chân Hiếu". Đây là một loại hiếu thảo đích thực, rất ráo, vượt hẳn bốn loại hiếu kia. Đức Phật Thích Ca xưa kia, mặc dù vua cha không cho phép xuất gia, muốn cầm giữ Ngài ở mãi trong cung, nhưng Ngài đã trốn khỏi hoàng thành, lén đi xuất gia tu hành. Sau sáu năm ròng rã tu khổ hạnh trên ngọn Tuyết Sơn, Ngài đã ngộ Đạo thành Phật dưới cội Bồ Đề. Thành Phật rồi, Ngài đến cung trời Đao Lợi, vì mẹ mà thuyết Pháp. Quý vị xem, đó chẳng phải là chân chánh hiếu thảo sao?

Thế nào gọi là "Cận Hiếu"? Noi gương những người con chí hiếu thời cận đại, học cách hiếu thuận cha mẹ của họ - đó gọi là "Cận Hiếu". Có câu:

"Viễn Hiếu, hiếu ư vạn cổ;

Cận Hiếu, hiếu ư đương thời".

Viễn Hiếu là gương hiếu thảo được muôn thế hệ truyền tụng và noi theo; còn Cận Hiếu là sự hiếu thuận đương thời. Cận Hiếu cũng có thể gọi là Tiểu Hiếu, mặc dù vẫn có vài điểm bất đồng. Viễn Hiếu là hiếu thuận muôn đời, điển hình là Nhị Thập Tứ Hiếu (hai mươi bốn gương hiếu tử) của Trung Hoa. Gương hiếu thảo của họ được muôn đời truyền tụng, lưu lại tiếng thơm cho hàng vạn thế hệ sau.

Trong Nhị Thập Tứ Hiếu của Trung Hoa có một Đồng Vinh. Đồng Vinh, còn gọi là Đồng Âm, là một người con chí hiếu. Gia đình Đồng Vinh rất nghèo, cảnh nhà thiếu trước hụt sau; còn hàng xóm của anh ta là Vương Kỳ thì lại rất giàu có, sung túc. Mẹ của Đồng Vinh nhờ con hiếu thảo nên hồng hào khỏe mạnh; tuy tuổi đã cao mà vẫn còn linh hoạt và lúc nào cũng tươi vui. Trong khi đó, mẹ của Vương Kỳ mặc dù tiền bạc dư dả, ăn toàn những món ngon vật lạ, cao lương mỹ vị, nhưng lại gầy gò ốm yếu, và trông có vẻ buồn phiền áo não, chẳng chút vui tươi thanh thản.

Một hôm, nhân lúc Đồng Vinh và Vương Kỳ đều vắng nhà, bà mẹ của Vương Kỳ mới sang chơi và hỏi mẹ của Đồng Vinh: "Bà chị tuổi tác cũng đã cao, cảnh nhà lại thanh bần, chẳng thuốc thang tắm bổ, mà sao trông bà lúc nào cũng vui vẻ, khỏe mạnh?"

Mẹ của Đồng Vinh đáp: "Bởi vì con trai tôi rất hiếu thảo. Nó không dám làm việc gì xấu cả, lại rất thật thà đúng đắn, cần cù làm việc; cho nên tôi rất hài lòng, không có điều chi lo nghĩ hoặc buồn bực cả. Có lẽ nhờ tâm trí thư thái, trong lòng thanh thản, nên thân thể được khỏe mạnh đấy thôi."

Rồi bà hỏi lại mẹ của Vương Kỳ: "Nhà bà chị giàu có thế kia, ăn uống toàn là món ngon vật lạ, mà sao lại gầy ốm như vậy? Bà chị gầy như cây sậy ấy, có mắc bệnh gì không?"

Mẹ của Vương Kỳ thở dài ngao ngán: "Tôi ư? Giàu thì cũng có giàu đấy, ăn uống thì cũng toàn là những thức ngon lành, bổ báo; nhưng khổ nỗi lại gặp phải thằng con ngỗ nghịch, toàn làm những chuyện phi pháp, khiến tôi rất đau lòng. Hôm nay phạm pháp, ngày mai phạm luật; hôm nay không bị sai nha truy lùng, thì ngày mai cũng có lệnh của phủ đường đòi đến tra hỏi. Tôi từ sáng đến tối cứ vì thế mà thấp

thòm âu lo, thức ăn dù ngon cách mấy cũng nuốt không xuống, không thấy vui. Bởi suốt ngày cứ rầu rĩ phiền muộn, cho nên tôi càng ngày càng gầy mòn đấy thôi!"

"Hiếu" tuy có Viển Hiếu, Cận Hiếu, Đại Hiếu, Tiểu Hiếu, nhưng nếu nói đến sự hiểu thảo chân chánh thì chính là tu hành để sau này thành Phật vậy. Hôm nay quý vị ở lại nghiên cứu Phật Pháp, không bỏ về, đó chính là Chân Hiếu vậy. Chân chánh nghiên cứu, hành trì Phật Pháp mới là sự hiểu thảo đúng đắn, rất ráo nhất.